

Exercises

1. विकल्पेभ्यः उचितम् उत्तर चिनुत-

(क) कीदृशं ब्रूयात्?

उत्तर- सत्यम्

(ख) पृथिव्यां कति रत्नानि सन्ति?

उत्तर- त्रीणि

(ग) कीदृशाः जनाः न शोभन्ते?

उत्तर- विद्याहीनाः

(घ) घटः कथं पूर्यते?

उत्तर - जलबिन्दुनिपातेन

(ङ) चित्तं कीदृशं भवति?

उत्तर- चलम्

2. एकपदेन उत्तरत-

(क) के चले भवतः?

उत्तर- जीवित यौवने

(ख) कैः पाषाणखण्डेषु रत्न संज्ञा विधीयते?

उत्तर- मूढैः

(ग) संसारे के न शोभनाते?

उत्तर- विद्यारहीनाः

(घ) प्रियवाक्यप्रदानेन के तुष्यन्ति?

उत्तर- सर्वेः जन्तवः

(ङ) किं न ब्रूयात्?

उत्तर- सत्यअप्रियम्

3. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

(क) सनतनः धर्मः कः अस्ति?

उत्तर- प्रियम् अनृतम् न ब्रूयात् एषः सनातनः धर्मः अस्ति।

(ख) अस्मिन् संसार किं किं चलम् अस्ति?

उत्तर- अस्मिन् संसार वित्त, चित्तं, जीवित यौवने, सर्वे चलाचलम् अस्ति।

(ग) वचने का न भवितव्या?

उत्तर- वचने दरिद्रता न भवितव्या।

(घ) निर्गन्धाः किंशुकाः इव के न शोभन्ते?

उत्तर- निर्गन्धाः किंशुकाः इव विद्याहीनाः न शोभन्ते।

(ङ) कस्य शास्त्रं किमपि न करोति?

उत्तर- यस्य स्वयं प्रज्ञा न अस्ति तस्य शास्त्रं किमपि न करोति।

4. उचितं मेलनं कुरुत-

(क) पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि	(1) जलमन्नं सुभाषितम्।
(ख) लोचनाभ्यां विहीनस्य	(2) दर्पणः किं करिष्यति।
(ग) विद्याहीनाः न शोभन्ते	(3) निर्गन्धाः इव किंशुकाः।
(घ) प्रियवाक्यप्रदानेन	(4) सर्वे तुष्यन्ति जन्तवः।
(ङ) चलाचलमिदं सर्वं	(5) कीर्तिर्यस्य सः जीवित।
(च) सत्यं ब्रूयात् प्रियं ब्रूयात्	(6) न ब्रूयात् सत्यमप्रियम्।

5. नहीं करना है ।

6. अधोलिखितशब्दानाम् अर्थ लिखत-

(क) सुभाषितम्	= सुन्दर वचन
(ख) दर्पणः	= शीशा
(ग) अमृतम्	= झूठ
(घ) दरिद्रता	= गरीबी
(ङ) तुष्यन्ति	= खुश होते हैं।
(च) मूढैः	= मूर्खों द्वारा